

H. C. ANDERSEN OG DE DANSKE I PARIS 1833

EN VISE OG LIDT KOMMENTAR

Ved

H. G. Topsøe-Jensen.

Den 14. August 1833 — Dagen før Afrejsen fra Paris, hvor han havde opholdt sig siden 10. Maj — skrev H. C. A n d e r s e n et Brev til sin gode Ven E d v a r d C o l l i n og sendte ham samtidig første Del af »Agnete og Havmanden« — »den eneste Guld-Frugt som mit poetiske Træ i denne Sommer har leveret« — samt »tre Sange, som vi have afsjunget; den længste seer De nok er et Spøg, som maa blive privat, da der er gjort Løier med os alle-sammen, men finder De at den anden den fra Mai 1833 var værd at offentligtgjøres, da lad L i u n g e faae den, han bliver vist meget forbindtlig for den« (H. C. Andersens Brevveksling med Edvard og Henriette Collin, udg. af C. Behrend og H. Topsøe-Jensen, I, 1933, 162—63; naar intet andet anføres, gælder Sidehenvisninger i det følgende dette Værk). Den sidstnævnte er bekendt nok; den kom frem i Liunges Kjøbenhavnsposten 1833, Nr. 171, 31. August, under Titlen »Sang for de Danske i Paris. Ved et Middagsgilde i Hôtel Vivienne i Mai 1833« og er optrykt i 2. Udgave af Samlede Skrifter (XII, 475—76). Men den først omtalte muntre, der ikke skulde trykkes og heller ikke blev det, har jeg tidligere været tilbøjelig til at anse for tabt. Imidlertid har Dr. phil. Louis Bobé fremdraget den af Manuskriptsamlingen i De Rahbekske Mindestuer paa Bakkehuset og velvilligst stillet den til Disposition. Den skal derfor meddeles her. Skønt den ikke kan siges at hæve sig over Lejlighedsvisers beskedne Jævnmaal — Collins meget betingede Ros: »Den utrykkelige er jo kun for en vis Kred, og kan der have været ret moersom« vil Læseren sikkert underskrive — har den dog en vis personalhistorisk Interesse, især fordi vi i det nævnte Brev har Digterens egen Kommentar til de fleste af dens ikke lige letforstaaelige Morsomheder.

Afskedssang for De Danske i Paris den 7. August 1833.

Mel.: Jeg ønsker mig en deilig Viv etc.

I

At skilles ad er Skjæbnens Viis,
Og Afskedsfesten den er denne;
Tidt vil vi tænke paa Paris,
Paa Livet i Hotel Vivienne.
Og danske Folk os søgte her,
Det var en Colonie af Danske,
Som Borrer hang vi sammen der
Til Skade for det Franske.

II

Hil Schwartzsen, han er meget
brav,
Og er i Sangen dog vor Herre,
Imellem var han ret en Gnav,
Men salig Schou var meget værre!
Med Hjerter-Vennen tidt han blev,
Mod os han syntes noget prikken,
Vor Herre veed hvad de bedrev —?
De dyrked' vel Musikken!

III

Dig Seemann med det skarpe Blik
Der saarer dybt om ikke dræber,
Vi bringe her det Vers vi fik,
Det saligt mod din Høide stræber.
Hver Eva-Patter fik et Suk,
Vi hør'de nok Du udrød immer:
»O, pine Død! hvor hun var smuk!
Det var et Fruentimmer!«

IV

Nu maae vi have Müller fat,
Poeten har ham Sandhed loved',
Han troer vel ved sin store Hat
Han ogsaa fa'er det store Hoved!
Hans Ophold her har nys begyndt,
Ham gaaer det, som det os blev givet,
Han har det baade tykt og tyndt —
Det er Pariserlivet!

V

Men ei vi være kan bekjendt
I dette Vers uhøvisk Tone,
Der sidder jo vor Hof-Agent
Med Stage sin Pariser-Kone.
De reise snart; Farvel! farvel!
Paa London altfor stærkt de holde,
Lad det ei slaae Paris ihjel
Bag kjøbenhavnske Volde!

VI

Mod Castenskiold vi var' galant,
Han jo besørged' hvad vi skreve,
Men nu skal han faae grov Contant,
Nu har vi ingen flere Breve!
Han seer uskyldig ud! la, la!
La, la, la, la, la, la, la,
La, la, la, la, la, la, la,
La, la, la, la, la, la!

¹⁾ Ms.: Bøgeskove.

VII

De long vi synge høit i Skye,
Og Eccho svarer os fra Lunden,
Men De skal ikke blive bly,
Der findes nok lidt Ondt paa Bunden.
Til »rue la Harpe« vi tidt gik op,
At træffe Dem var Hovedsagen,
Men De har altid stærk Galop,
De løber hele Dagen!

VIII

Om Haffner lyder det i Sal,
Saadan med Godt og Ondt man skifter,
Om Dagen præker han Moral,
Om Aftenen han altid skrifter.
Vi sige ei hvad han har gjort,
Her skal han ikke rent vanhædres,
Han er saa ung, vort Haab er stort,
Han kan, maaskee, forbedres!

IX

Nu vil vi tage fat paa Schram,
Parisermanden blandt de Danske,
Han gjør Stipendiet ei Skam,
Men lægger stærkt sig paa det franske;
Dog blev han Dansk i Sjæl og Grund,
Han har kun Franskhed paa Cocarden,
Han drak sit Øl, hver Aftenstund,
Med dem paa Boulevarden!

X

Hvorlænge bliver Falbe her?
Om ham jeg troer vi nu bør tale!
I Noget er han Høier nær:
Han mangler ogsaa jo Locale!
For al den Danskhed vi har nydt
Hos ham i disse franske Dage,
Vi sige til vor Ondskab: pyt!
Kom bare snart tilbage.

XI

Men vi har reent Poeten glemmt,
Der gaaer i Uskylds hvide Kofte,
En reen Tartuffe det er bestemt,
Det har vi sagt til ham saa ofte.
Tag til de Skjønne nu din Fart,
De boe paa Vælsklands stolte Dovre.
»Nei hvilket deiligt Knæbelsbart!«
De sige vil derovre.

XII

Held Neergaard og vor Dinesen,
Bortreiste vil vi ei bagtale,
Farvel, farvel! vi sees igjen
i Sjællands grønne Bøgesale.¹⁾
Hvem Skjæbnen vinker længer bort,
Vil Hjemmet kjære Breve sende;
For nu at gjøre Visen kort,
Saa troer jeg, vi vil ende!

H. C. Andersen.
ikke trykkes.

Andersen fortsætter derefter sit Brev saaledes (S. 163):

»At der ligger lidt Sandhed i hvert Vers er vist, i Schwartzens Vers, staaer om »Hjertevennen« : Henriques hvem han altid drev med. Om Seemann, ja, det er taget lige ud af Livet. — Müller gik med et Slags tydsk Hat, saa stor som en Paraplye og leed i Maven af Seinevand. — Stage og Agenten fandt Alt i Paris dybt under London, hvor vi andre Stakler ikke have været. Carstenschiolds forstaaes af sig selv. Delong er en halv Dansk, der er et Slags Comissionær. — Hafner er en ung Don Juan, Schram drak tidt Øl med D a m e r n e paa Boulevarden. — Falbes forstaaes nok. Mit Vers er de Andres Yttring, at jeg bestemt var en Tartuffe med min Uskyldighed, jeg troer det ikke, kun det om Knæbelsbarterne er vist! De leer. Brænd denne Efterskrift.«

Hertil kan nu gives forskellige supplerende Oplysninger. Dæsværre mangler Andersens Dagbog for Tiden 14. Juni—14. August 1833 — det havde f. Eks. været ganske interessant at høre lidt om selve Afskedsgildet — men forskelligt kan hentes fra hans Breve til Vennerne hjemme. Ved Ankomsten traf han af de i Sangen omtalte Dinesen og Delong; sidstnævnte havde sin Bopæl i Paris. Schram kom 25. Maj fra København; de øvrige i Løbet af Juni og Juli, Haffner og Otto Müller fra Italien. Kort efter Festen rejste Andersen til Schweiz, Seemann og Schwartzens, Stage og Waagepetersen til København; Neergaard og Dinesen var allerede borte (Vers XII). Sangens T i t e l indeholder naturligvis en Allusion til Heibergs kendte Vaudeville, som netop 29. Januar 1833 var blevet opført første Gang paa Det kgl. Teater. Af andre literære Hentydninger kan i sidste Vers nævnes Citatet af Oehlen-schlægers »Hjemvee«: Skjæbnen vinker længer bort.

I. Skuepladsen er Hotel Vivienne, rue Vivienne 14, bag Bibliothèque Nationale og tæt ved Palais Royal. Det var en rigtig Danskerrede og tilmed et billigt Sted; Andersen flyttede hertil Dagen efter at være kommet til Byen, »her har Hansen (Søofficeren) [: Premierløjtnant H a n s J a c o b H a n s e n, død i Toulon 23. Marts 1830] boet, endnu staaer hans Navn med Kridt paa Døren« (Dagbogen, 11. Maj). I »Mit Livs Eventyr« hedder det: »Vi vare en Deel Danske sammen den Sommertid i Paris, vi boede i Hotel sammen, gik paa Restauration, Café, i Theater sammen, altid taltes det kjære Hjemmets Sprog, og helst om hvad Enhvers Breve meldte; det var hjerteligt, det var godt — men ude dog ikke den rette Art at tumle sig paa« (Samlede Skrifter, 2. Udg., I, 1876, 115). Og senere i samme Værk (S. 121): »Hvad mit Fransk angik, da havde jeg, under dette næsten tre Maaneders Ophold her,

ikke gjort noget stort Fremskridt; thi som sagt, vi Danske vare formeget sammen«.

Ren Idyl har det dog ingenlunde været. Udtrykket fra Sangen finder vi allerede i et Brev til Collin af 30. Juli: »De Danske hænge her sammen som Borer; det er slet ikke rart og de ere ikke alle lige elskværdige. — Her er ordenligt et lille Kjøbenhavn, formeligt Partier, men i al Venskabelighed; jeg hører til »det diplomatiske«, dog det fortælles Dem vel af Hr. Schram og Seemann, med meget mere! Jeg kan ellers tænke mig hvor der vil blive snakket om Paris og — meget forskjelligt! Gud skee Lov, jeg ikke skal høre det!« (S. 157). Det gaar ogsaa ud over den fattige Digters knebne Rejsepenge, hvad et Brev fra 7. August, samme Dag som Festen, fortæller: »Der blev tidt gjorte Arangementer der ikke vare saa ganske oeconomiske. Flere Gange har jeg undslaaet mig og da gjalt jeg for lidt egensindig, andre Gange har jeg m a a t t e være med og det koster« (S. 158). Ved Lejligheder som Tredagesfesterne for Julirevolutionen ser vi saaledes de fleste af de Danske slaa sig sammen (S. 150—156).

II. Sangeren Julius Schwartz (1802—1875) rejste som sin Kollega Skuespiller Seemann med Understøttelse af Teaterkassen for i Sommerferien at studere Scenekunsten i Paris. »Det er ellers en skrækkelig kort Tid Skuespillerne ere her, de kan umuelig have mindste Nytte deraf, — dog det rager ikke mig!«, skriver Andersen til Collin 24. Juni (S. 142). Schwartz, som havde taget Studentereksamen 1820, debuterede 16. September 1826 paa Det kgl. Teater, blev Januar 1827 kgl. Skuespiller og optraadte sidste Gang 5. Januar 1857. Han var i sin Ungdom en hyppig anvendt lyrisk Tenor — til hans Repertoire hørte Max i »Jægerbruden«, som betegner hans egentlige Gennembrud. Han medvirkede ogsaa i Vaudeviller, havde saaledes netop gjort Lykke som Ernest i »De Danske i Paris«. »Hjertevennen« Henriques er vistnok Guldsmedemester Markus Martin Henriques (1775—1857). Han synes rigtignok at være lidt gammel til det ungdommelige Selskab. Men en Gennemgang af Pasregnskaberne i Rigsarkivet viser, at der er udstedt Rejsepas til ham, lydende paa Paris, den 30. Maj, Dagen før Schwartz og Seemann fik deres Pas, og i Passagerlisten i »Dagen« for Dampskibet Frederik VI. 3. Juni fra København til Lübeck finder vi baade ham og de to Skuespillere. Henriques, der sammen med sin Broder drev en anset Juvelerforretning paa Købmagergade Nr. 16 (nu Nr. 24), hvor W e y s e var en stadig Kunde (J. M. Thiele: »Af mit Livs Aarbøger«, Dumreichers Udgave, I, 1917, 65), var ugift og en gammel Pariserfarer; allerede i Folketællingen 1801 hedder det om ham: »Reisende, nu i Paris«. Schwartz har aabenbart efter Verset at

dømme hørt til den Gruppe Landsmænd, som efter Andersens Mening var »ikke alle lige elskværdige«.

III. Skuespiller **C o r f i t z S e e m a n n** (1800—1875) havde opgivet en Kopist-Post paa Underfogedens Kontor for at debutere paa Det kgl. Teater 10. Januar 1826 i Kruses Lystspil »Serenaden«. Allerede 8. Maj 1843 optraadte han for sidste Gang, tog sin Afsked fra Marts 1844 og gik i Toldvæsnets Tjeneste som Toldkontrollør i Dragør; fra 1849 til sin Død var han Toldinspektør i Nyborg. Efter sin Oplæsning i Odense 24. April 1868 skriver Andersen i Dagbogen: »Seemanns Datter bragte Hilsener fra Faderen« (H. C. Andersen og Odense 1866—1875, 1933, 66). Seemann havde et udmærket Teaterydre: en høj, kraftig Skikkelse, fri og rank Holdning, dertil en stærk og tydelig Talestemme, han hørte til Elsker- og Heltefaget, men hans store Repertoire strakte sig iøvrigt fra oehlenschlägerske Skurke til Joseph i »Bagtalelsens Skole«. Han kom imidlertid ikke til at indfri de Forventninger, han oprindeligt mødtes med, og blev efterhaanden fortrængt af Wilhelm Holst og Michael Wiehe.

IV. Auditør **O t t o F r e d e r i k M ü l l e r** stod Andersen adskilligt nærmere end de to Skuespillere. Han fulgte Digteren tilvogns den 15. August, og de to blev Dus ved den Lejlighed. Otto Müller (1807—1882) var Søn af Sjællands Biskop P. E. M ü l l e r og Broder til Andersens gode Ven, Numismatikeren **L u d v i g M ü l l e r**. 1832 var han taget udenlands med en Understøttelse af Fonden ad usus publicos paa 800 Rbd. Sølv, hvortil der 13. April 1833, samme Dag Andersen fik sit Rejsestipendium, bevilgedes yderligere 300 Rbd. Han havde studeret preussisk Kriminalret i Berlin, var rejst videre til Italien og indtraf nu fra Milano 26. Juli, saaledes at han netop kunde tilbringe de tre »Julidage« i Selskab med Andersen. De var iøvrigt dagligt sammen de sidste 14 Dage, Andersen var i Paris, og blev særdeles gode Venner; Venskabet fortsattes i København. Otto Müllers betydningsfulde Virke som Jurist og Politiker er jo iøvrigt velbekendt. Han tog sin Afsked som Højesteretsassessor 1878. Versets sidste Linier minder om, at ogsaa Andersen havde haft sin Omgang daarlig Mave med Feber og voldsomme Opkastninger (S. 134—35, Dagbogen 30. Maj—2. Juni); Dinesen og Arkæologen P. O. B r ø n d s t e d havde haft samme Skæbne, og i alle Tilfælde fik Seinevandet Skylden.

V. Hof-Agenten er Hofvinhandler **C h r i s t i a n W a a g e p e t e r s e n** (1787—1840), en Ven af Kunsten og Kunstnerne. Hans Gaard i store Strandstræde var Samlingsstedet for Musiklivets Spidser, og han synes endog (i Følge Øst's Forfatterlexicon) at have været paa Tale som Teaterdirektør. Chr. Waagepetersen havde, som Visen ogsaa fortæller, begyndt Rejsen i England (Pasregnska-

berne, 3. Juni) og sluttede nu i Paris. Hans Rejsleedsager var den fortræffelige Skuespiller **Johan Adolph Gottlob Stage** (1791—1845), Regissør og senere Instruktør ved Det kgl. Teater, som ingen nærmere Præsentation har nødvendig. Stage bragte Manuskriptet til første Del af »Agnete og Havmanden« med sig hjem til København. Han og Digteren kom iøvrigt til at staa paa en venkabelig Fod, og Andersen er et af de sidste Mennesker, der har talt med Stage. I hans Almanak for 1845 findes følgende Optegnelse under 3. Oktober: »Stage hos mig; Stage faldet død om paa Gaden«.

VI. Cand. juris **Joachim Melchior Grevenkop Castenschiold** (1807—1878) var Attaché ved det danske Gesandtskab i Paris, og da næsten alle Breve til Pariserfarere gik gennem Legationen, gjaldt det om at staa sig godt med ham. I Andersens Vurdering af Landsmændene faar Castenschiold en høj Plads: »Kammerjunker Carstenskjoeld har No 2, han er af megen Godmodighed, og er aldeles fri for den Raahed, som desværre — men lad os ikke tale ondt om Nogen« (S. 142, smlgn. Breve fra H. C. Andersen, I, 1878, 126). Han blev samme Aar Legationssekretær i Stockholm, 1836 i Wien, hvor han var særdeløs opmærksom mod Andersen under dennes Besøg i Juni 1841 og især i Marts 1846, sluttede sin diplomatiske Løbebane som Chargé d’Affaires i Lissabon 1847—48 og levede sine sidste Aar som Godsejer til Hørbygaard (1854) og Mariager Kloster (1876). 1849 blev han Kammerherre.

VII. Baron **Albert Herman Peter Gabriel Delong** (1798—1865), hvis romantiske Livshistorie kan efterlæses i Biografisk Leksikon, var Plejesøn af den danske Gesandt i Haag **Schubart**; han havde været dansk Søkadet, men opgivet Officersvejen under Indtrykket af Kielerfreden. Senere havde han lært Handelen hos Schubarts Svoger, den danske Konsul i Alicante; havde nedsat sig i Marseille og var derfra flyttet til Paris. 1836 blev han dansk Konsul, var 1838—1864 Generalkonsul, hædredes med høje Titler og blev 1853 dansk Baron. Han roses som »en virksom og fortjent Embedsmand, der anvendte sine udbredte Forbindelser til Gavn for de danske rejsende i Frankrig«. Andersen traf ham igen 1843 og 1863.

VIII. Kammerjunker **Wentzel Haffner** (1810—1835) var 1825 blevet udnævnt til Sekondløjtnant i Ingeniørkorpset, 1828 til Kammerjunker. Han var paa Hjemturen fra en Rejse i Italien og havde meddelt Andersen forskellige Erfaringer og Raad desangaaende. Da Digteren selv kom derned, konstaterede han, at »alle de Efterretninger Sager [cand. jur. **Hans Carl Sager**, 1808—1885, senere Bagermester i København, sidst By- og Herrødsfoged i Rudkøbing] og Hafner gave os ere som om disse Mennesker

aldrig havde reist der« (S. 193—94). Andersen og Haffner stod sammen i den vældige Trængsel i Tuilleriehaven under Festen den 28. Juli efter Afsløringen af Napoleonsstøtten paa Vendômesjølen (S. 152). Haffner blev Premierløjtnant 14. December 1833, men døde allerede 5. Juli 1835.

IX. Interessantere er Helten i det følgende Vers, Fuldmægtig ved Den almindelige Enkekasse *Johan Christian Gustav Schram*, eller *Skram*, som han senere af patriotiske Grunde kaldte sig. Han er bekendt som den første administrerende Direktør ved det sjællandske Jærnbaneselskab (indtil 1856) og var Fader til Forfatteren *Erik Skram*. Schram havde siden 1830 været Fransk lærer ved Søkadetakademiet. 13. April 1833 fik han af Fonden ad usus publicos en Understøttelse paa 600 Rbd. Sølv »til nogle Maaneders Ophold i Paris til yderligere Uddannelse af sine Kundskaber i det franske Sprog« (Fondens Resolutionsprotokol) — samme Sum, som *Andersen* fik til et helt Aar! — og det var hans Hensigt at fortsætte sine tidligere Studier under Grammatikeren *Charles Pierre Chapsal* (1788—1858) for at søge hans Metode anvendt paa den hjemlige Franskundervisning. Med Schram havde Andersen meget at gøre i Paris. Han opmuntrede ham — baade med Rhabarberdraaber og med godt Humør — da Andersen laa med daarlig Mave og fablede om Kolera (S. 134; Dagbogen 31. Maj); han oversatte til Fransk en Afhandling af ham om nyere dansk Litteratur, bestemt for Tidsskriftet »L'Europe littéraire«, (S. 141—42; Breve fra Andersen, I, 125 og 128), som ganske vist aldrig naaede at blive trykt. Men iøvrigt var de to fødte Modsætninger. »Jeg boer i Hotel med Schram, der jo ogsaa reiser paa offentlig Bekostning. Han er meget lystig, og med flere, driller mig daglig over min »forunderlige Uskyldighed i Paris«, han er ellers saare godmodig og bliver ikke vred, skjøndt jeg sædvanlig gjør tvertimod hvad han foreslaaer, han siger ogsaa at min bekjendte Godmodighed, er i Paris gaaet over til Trods, men jeg vil nu have en Villie, det er paa Tiden og jeg kan tænke ligesaa sundt som nogen Anden« (S. 142).

X. Er Verset om Schram lidt onskabsfuldt, gælder dette ogsaa det saa harmløst udseende om Falbe. *Christian Tuxen Falbe* (1791—1849) begyndte sin Løbebane som Søofficer, anvendtes saaledes en Del under Kanonbaadskrigen, og han endte som Direktør for *Christian VIII.*'s partikulære arkæologiske Samling (Vase-, Mønt- og Medaillesamlingen paa Amalienborg), karakteriseret Kommandørkaptajn og Kammerherre, Forfatter af arkæologiske og numismatiske Afhandlinger. Falbe havde tidligere været Generalkonsul i Tunis og havde 1830 faaet Generalkrigskommissærs Karakter; nu var han under 20. Marts 1833 blevet udnævnt til Generalkonsul i Grækenland. Det uskyldige Spørgsmaal:

Hvorlænge bliver Falbe her? — kan besvares ved Hjælp af Journal over indkomne Consulat-Sager i Aaret 1833 (Rigsarkivet). 19. April fremsender Falbe sin Embedsed, 20. Maj meddeler han Collegiet, at han endnu samme Uge vil tiltræde Rejsen til Grækenland. Rejsen førte naturligt over Paris — den eneste faste Forbindelse med det nye Kongerige foregik jo med de franske Krigsdampskibe i Middelhavsruuten — men da Generalkrigskommisæren var kommet til Seinestaden, har han aabenbart ikke haft synderligt Hastværk mere. Andersen havde forlængst passeret Alperne og sad nu i Firenze, da Falbe, »f. T. i Paris«, omsider 9. Oktober (!) indberetter, »at det er endeligen lykkedes ham at erholde en Leilighed i Nauplia til 50 Spanske Piastre maanedlig, hvilket omtrent aarlig vil medtage 1200 Rbd. af hans Gage, hvorfor han haaber, at Collegiet derpaa vil tage Hensyn, og i sin Tid anbefale ham til en Godtgjørelse i saa Henseende. Bemærker iøvrigt at den græske Regjering fra næste Aars Begyndelse vil blive forlagt til Athen«. Derpaa var Rejsen en uomgængelig Nødvendighed, og 2. November skriver han paany hjem, at han nu har indskibet sig i Toulon med Orlogskorvetten La Cornelië til Nauplia. Han blev iøvrigt ikke gammel i dette Embede; allerede 3. Marts 1835 fik han sin Afsked.

Hos Falbe og hans Frue Clara f. Ipsen (1800—1877), havde de Danske i Sommeren 1833 haft et godt Tilholdssted. Fruen skaffede i Kraft af sine gode Forbindelser Andersen en Billet til det store Bal for 4000 Mennesker paa Paris' Raadhus 29. Juli (S. 153).

XI. Verset om Andersen selv frembyder ingen Vanskeligheder for Forstaaelsen. Knevelsbarterne blev, da han kom til Rom, forevige af K u c h l e r; vi kender dem baade fra Maleriet paa Frederiksborgmuseet og fra Haandtegningen i Skandinavisk Forening i Rom. Til Collin skrev han, samme Dag Afskedsgildet stod: »troe mig, Dem kan jeg jo nok sige det, jeg forlader virkelig Paris, saa uskyldig som jeg kom, vel er mit Øre blevet meget forvent, jeg har selv kommet til at sige imellem en tvetydig Spøg, forledt af Tonen her,« — som f. Ex. den foreliggende Sang, tilføjer Læseren — »men det er ogsaa al min Synd« (S. 159).

XII. Til sidst mindes et Par fraværende, Auskultant i Rentekamret, Kammerjunker Joachim Peter Christian Bruun de Neergaard (1806—1893) og Sekondløjtnant i Artilleriet Adolph Wilhelm Dinesen (1807—1876). Neergaard blev 1846 Besidder af Svenstrup; han døde som kongevalgt Landstingsmand og Gehejmekonferensraad. Dinesen udmærkede sig som en fortrinlig Batterichef under Trearskrigen (Kampen ved Mysunde 12. September 1850); 1852 tog han sin Afsked som Major. Allerede 1839 havde han overtaget Godset Katholm. Med Dinesen og Neergaard mødtes Andersen den 24. September i Milano, og de gjorde derfra Rejsen til Rom sammen. 18. Novem-

ber rejste Neergaard videre til Neapel, 30. November fulgte Dinesen efter.

Medens Neergaard aldrig omtales i Pariserbrevene, hørte Dinesen til Digterens nærmeste Omgang. Da Andersen kom til Paris, opsøgte han straks Løjtnanten og traf hos ham en Mængde Landsmænd (Breve fra H. C. Andersen, I, 118). Da han laa syg, var det Dinesen, der sammen med Schram hjalp med at holde Humøret oppe hos den hypokondre Poet. Dagbogen fortæller ofte om »Besøg af Dinesen«. »Den, som behager mig meest, er Artillerie-Lieutenant Dinesen, et brilliant Hoved«, skriver Andersen til Christian Voigt 26. Juni (Breve fra H. C. Andersen, I, 126); »Vi sladdre tidt til ud paa Natten«, fortæller han tre Dage senere Collin (S. 142). Dinesen var dernæst en god Tilhører ved hans Oplæsninger, satte den nye »Agnete« langt over »Aarets tolv Maaneder« (S. 144). I Rom var det dog ikke frit for, at det undertiden kom til Rivninger mellem dem med tilhørende Forsoningsscener, hvad Dagbogen flere Steder vidner om; men da Løjtnanten den 30. November drog til Neapel, skrev Digteren taknemlig i sin Dagbog: »Hvor meget har jeg ikke lært af dette unge, bestemte Menneske, der saa tidt har saaret mig i min Hengivenhed for ham. Gid jeg havde hans Karakter, selv med dens Feil! Farvel D!«

Rundt omkring i Visen gemmer der sig sikkert Hentydninger og Morsomheder, som det nu er vanskeligt at faa Øje paa. Og paa to Punkter maa Kommentaren give op: hvem er salig Schou og hvem er Høier? Maaske kan disse Gaader løses, hvis der mellem Læserne befinder sig en kyndig Kender af De Danske i Paris i 1833!